

СОДРЖИНА

ВАСИЛ ИВАНОВСКИ ВО МАКЕДОНСКОТО НАЦИОНАЛНО-ОСЛОБОДИТЕЛНО ДВИЖЕЊЕ ВО XX ВЕК	5
МАКЕДОНСКОТО ПРАШАЊЕ ВО МИНАТОТО И СЕГА	43
Наместо предговор	43
Глава прва	
МАКЕДОНСКАТА НАЦИЈА И МАКЕДОНСКАТА НАЦИОНАЛНА СВЕСТ	47
Што е нација	47
Буржоаски теории за нацијата	47
Маркс-Лениновата теорија за нацијата	49
Појава, развој и загинување на нацијата	50
Род, племе, раса, народ, човештво, нација	52
Што е род?	52
Што е племе?	53
Што е раса?	53
Што е народ?	54
Што е човештво?	55
Нација, национално поробени народи, национални малцинства, национални групи и националности	56
Што подразбираме под „националност“	58
Глава втора	
ИСТОРИСКАТА ВИСТИНА	59
Најстарата историја на Македонија	59
Древна Македонија. Првата македонска држава	60
Средновековна Македонија. Навлегувањето на Словените	66
Втората македонска држава – Славинија	66
Глава трета	
МАКЕДОНСКАТА НАЦИОНАЛНА ПРЕРОДБА ВО XVIII И XIX ВЕК	75
Економската и политичката положба во Турција до крајот на XVIII век. Појава на трговскиот капитал, развој на градовите. Трговци и занаетчији	75

Положбата во XIX век. Економскиот преврат во земјоделското стопанство. Националноослободителните борби – ослободувањето на Србите, Грците и на Бугарите	78
Националната преродба на македонскиот народ. Економските, политичките и културните претпоставки. Ролјата на соседните балкански народи за несамостојниот карактер на македонската национална преродба во текот на првиот период до ослободувањето на Бугарија. Вториот период и неговиот самостоен карактер	82

Глава четврта

БОРБАТА ЗА КУЛТУРНА (ДУХОВНА) СЛОБОДА	89
Како да го разбираме преплетувањето на македонската и на бугарската преродба	89
Македонските народни будители и народни просветители. Најрани пројави на македонската национална свест. Ролјата и значењето на македонските народни будители	91
Развитокот на училишното дело во Македонија. Заедничката борба со Бугарите – почеток на тесно преплетување на двете национални преродби. Бугарскиот јазик се налага во училишната книжнина и го изместува македонскиот јазик. Последиците од тоа за македонската национална преродба	95
Црковното прашање. Борбата за негово разрешување е повисок степен на националната свест и највисок момент во преплетувањето на бугарската и македонската национална преродба. Нови појави за самостојниот македонски карактер на македонската преродба	100
Вториот период на македонската национална преродба. Новите историски услови на националниот развиток по ослободувањето на Бугарија. Делото на Лозарите – неговата ролја и значење за самостојниот карактер на македонското национално изградување	109

Глава петта

БОРБА ЗА ПОЛИТИЧКА (НАЦИОНАЛНА) СЛОБОДА	115
Двете судбински десетлетија и нивното историско значење	115
Социјално-економски и политички претпоставки на револуционерната борба. Економскиот развој на Турција во втората половина на XIX век. Режимот на капитулациите и положбата на занаетчиите и на селаните во Македонија	116

Глава шеста

ВОЈНИТЕ ВО ТЕКОТ НА 1912–1918 ГОДИНА	125
Опаѓање на националниот дух кај македонскиот народ. Засилување на туѓите пропаганди во Македонија	125
Револуционерниот преврат на младотурците во 1908 година, уриетот. Образовањето на македонската федеративна партија. Последни усилби за одбегнување на војната. Избувнување на Балканската војна	128

Меѓусојузничка војна. Првата катастрофа. Букурешкиот договор. Поделбата на Македонија. Првата голема империјалистичка војна ...	134
---	-----

Глава седма

НОВАТА МАКЕДОНСКА ПРЕРОДБА	139
Отрезнување на македонскиот народ од една заблуда. Революционизирање на масите по војната	139
Први пројави на стихиско национално самоосознавање на Македонците по војните	142
Како нашите стари врховисти и нови фашисти се приспособуваат кон народот што се револуционизира и кон национално оствестување	149
Обединувањето на македонското ослободително движење. Мајскиот манифест. Предавниците на македонското дело. Создавање на ВМРО (Обединета)	157
Работниците во нашето движење се носители на најизбистреното македонско национално сознание. Новите народни просветители. Движењето официјално и дефинитивно застанува на гледиштето дека Македонците се одделна нација	167

Глава осма

ВТОРАТА ИМПЕРИЈАЛИСТИЧКА ВОЈНА И МАКЕДОНСКОТО ПРАШАЊЕ	183
Германското навлегување на Балканот. Предавството на бугарската влада. Југославија спроти војната од 27 март	183
Војната. Причините за брзиот разгром на Југославија. Настроението на македонскиот народ и одбраната на Југославија	186
Како ги пречека македонскиот народ германско-бугарските војски. Положбата по доаѓањето на бугарските војски (власт). Првите разочарувања. Германско-советската војна и првите прогонувања	188
Засилување на економско-политичкиот гнет над македонските народни маси. Разочарувањето на македонските народни маси минува во омраза против фашистичката бугарска власт. Националното самоосознавање на македонските народни маси. Партизанското движење и преродбата на илинденските традиции	190
Кулминационата точка; засилените престапнички постапки на бугарската фашистичка полициска власт (измачувања, убивања, затвори, масовни интернирања); разрастување на македонското национално револуционерно движење – масовно партизанско учество. Завршниот процес за создавањето и оформувањето на македонскиот народ како нација. Поставени темелите на македонската федерална држава	192

Глава деветта

КАРАКТЕРОТ НА МЛАДАТА МАКЕДОНСКА ДРЖАВА	203
Зошто македонскиот народ најсетне победи	203
Народниот карактер на македонската држава	205
а. Аграрното прашање	205
б. Работничкото прашање	210
в. Политичките барања на работниците	213
г. За правата на народните националности во Македонија	214
Условите во кои се решава македонското прашање. Македонскиот народ денес во огнот на Втората светска војна ја создава својата слободна држава	218
За соединувањето на македонскиот народ	219